

3. WARSZTAT

NAUKOMETRYCZNY

*Badania nad produktywnością
naukowców*

23 marca 2018 r., DS JOWITA, Zwierzyniecka 7, Poznań

PROGRAM

23 marca 2018 r.

9:50- 10:00 **Powitanie i rozpoczęcie warsztatu**

Blok I **Moderator:** Emanuel Kulczycki

10:00 – 10:40 Ewa A. Rozkosz – *Ewaluacja książek w polskich
wydawnictwach naukowych*

10:40 – 11:20 Serhii Nazarovets – *Nie musisz tego robić sam: analiza
bibliometryczna wysoko cytowanych publikacji
ukraińskich naukowców napisanych we współpracy
krajowej, międzynarodowej i indywidualnie*

11:20 – 12:00 Anna Kamińska – *Gry wojenne. Ewaluacja ewaluacji
nauki*

12:00 – 12:30 **Przerwa kawowa**

Blok II

Moderator: Ewa A. Rozkosz

- 12:30 – 13:10 Kinga Ciereszko – *Wzory korzystania z mediów społecznościowych dla naukowców*
- 13:10 – 13:50 Magdalena Bemke-Świtilnik – *Zastosowanie prawa Bradforda dla czasopism z zakresu nauk górniczych*
- 13:50– 14:30 Aneta Drabek – *Przyczyny opóźnień czasopism naukowych*
- 14:30 – 15:30 Przerwa obiadowa**

Blok III

Moderator: Aneta Drabek

- 15:30– 16:10 Magdalena Paul – *Uniwersytet jako korporacja – siła wspólnoty, produktywność organizacji*
- 16:10– 16:50 Emanuel Kulczycki – *Jakie czynniki kontrolować w badaniu, aby można było mówić o wpływie systemu ewaluacji nauki na praktyki publikacyjne?*
- 19:00 – (...) Wspólna kolacja

Komitety organizacyjny

Aneta Drabek
Marek Hołowiecki
Emanuel Kulczycki
Ewa A. Rozkosz

Strona warsztatu

<http://sc.amu.edu.pl/3-warsztat-naukometryczny/>

Organizator

Scholarly Communication Research Group – Instytut Filozofii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

EWA A. ROZKOSZ

Scholarly Communication Research Group, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tytuł: Ewaluacja książek w polskich wydawnictwach naukowych

Abstrakt: Prezentacja ma na celu przedstawienie propozycji badań nad praktykami ewaluacyjnymi w polskich wydawnictwach naukowych. Celem badania jest poznanie i opisanie procesu podejmowania przez polskich wydawców decyzji o wydawaniu (zatwierdzaniu do publikacji) książek naukowych oraz roli oceny koleżeńskiej (*peer-review*) w tym procesie. Badanie pozwoli lepiej zrozumieć praktyki wydawnicze powiązane z unikalnym sposobem oznaczania książek naukowych przez polskich wydawców, polegającym na publikowaniu danych recenzentów (imię, nazwisko i niekiedy stopni/tytułów naukowych oraz afiliacji) na stronie redakcyjnej książki. Tym samym możliwe będzie przetestowanie hipotezy: Występujący w polskich książkach naukowych sposób oznaczania autorstwa recenzji można uznać za formę *peer-review label*. Ponadto wyniki pozwolą odpowiedzieć na pytanie o rolę polityki naukowej w praktykach ewaluacyjnych polskich wydawnictw naukowych. Badanie będzie miało charakter jakościowy.

SERHII NAZAROVETS

Kijowski Narodowy Uniwersytet Kultury i Sztuk Pięknych, Kijów, Ukraina

Tytuł: *Nie musisz tego robić sam: analiza bibliometryczna wysoko cytowanych publikacji ukraińskich naukowców napisanych we współpracy krajowej, międzynarodowej i indywidualnie*

Abstrakt: Przedstawiono wyniki badań międzynarodowej i krajowej współpracy ukraińskich naukowców z różnych dziedzin nauki oparte na danych z bazy Scopus z lat 2011-2015. Wyniki pokazują, że w badanym okresie liczba wysoko cytowanych publikacji ukraińskich naukowców, które otrzymały wystarczającą liczbę cytowań, aby znaleźć się wśród 1%, 5% i 10% najczęściej cytowanych dokumentów na świecie, wykazała wzrost i były znacznie różnice w różnych dziedzinach. Wśród wysoko cytowanych dokumentów ukraińskich naukowców dominują artykuły pisane przez grupy współautorów. W związku z tym współpraca międzynarodowa odgrywa ważną rolę w widoczności i wpływie badań naukowców ukraińskich. Jednocześnie, aż 16%-27% wysoko cytowanych artykułów ukraińskich naukowców zostało napisanych bez współpracy z zagranicznymi kolegami, co oznacza, że znaczna część ważnych badań naukowych na Ukrainie prowadzonych jest samodzielnie. Dlatego dla

zbudowania optymalnej polityki rozwoju ukraińskiej nauki ważne jest zapewnienie zrównoważonego spojrzenia na oczekiwania dotyczące wyników międzynarodowej współpracy ukraińskich naukowców i osiągnięcie wymaganej równowagi między współpracą krajową a międzynarodową.

ANNA KAMIŃSKA

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Tytuł: *Gry wojenne. Ewaluacja ewaluacji nauki*

Abstrakt: Poruszana tematyka będzie ściśle związana z danymi bibliograficznymi, które są używane m.in. w procesie ewaluacji naukowej. Postawione zostanie pod dyskusję, czy powszechnie przyjęte wskaźniki ewaluacyjne i dotychczasowy model danych bibliograficznych, który w zasadzie od początku powstania metod bibliometrycznych pozostał nie zmieniony, mogą w dalszym ciągu spełniać swoją funkcję. Zaproponowane zostanie równocześnie rozszerzenie wspomnianego modelu z uzasadnieniem tej propozycji na konkretnym przykładzie stanowiącym część analityczną prezentacji.

KINGA CIERESZKO

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tytuł: *Wzory korzystania z mediów społecznościowych dla naukowców*

Abstrakt: Celem mojego projektu jest określenie, jak kształtują się wzory korzystania z mediów społecznościowych dla naukowców przez badaczy pracujących w różnych dziedzinach nauki, na różnych etapach kariery naukowej oraz będących przedstawicielami różnych płci. Chciałabym sprawdzić, czy można wyróżnić specyficzny zestaw zachowań w mediach społecznościowych dla naukowców będących przedstawicielami różnych „plemion akademickich”. Ponadto chciałabym zbadać, czy jest możliwe wskazanie długości stażu badawczego jako istotnego czynnika kształtującego rodzaj aktywności pracowników nauki w mediach społecznościowych; w tym celu posługuję się rozróżnieniem na dwie kategorie: *Early Carrer Investigators* oraz naukowców z dłuższym stażem badawczym. Kolejną cechą pracowników naukowych, której znaczenie dla działalności prowadzonej w mediach społecznościowych dla naukowców zbadam, jest płeć.

Chciałabym wskazać na kilka modeli zachowań w mediach społecznościowych reprezentowanych przez różne grupy naukowców takich jak:

1. posiadanie konta na platformie społecznościowej;
2. posiadanie konta na platformie społecznościowej i tworzenie sieci powiązań naukowych;
3. posiadanie konta na platformie społecznościowej, tworzenie sieci powiązań naukowych i udostępnianie teksów.

Badania docelowo przeprowadzone będą na grupie wszystkich naukowców zatrudnionych na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu – zastosuję metodę badań ilościowych. Prezentacja opierać się będzie na wstępnych wynikach badań.

MAGDALENA BEMKE-ŚWITILNIK

Główny Instytut Górnictwa

Tytuł: *Zastosowanie prawa Bradforda dla czasopism z zakresu nauk górniczych*

Abstrakt: Celem prowadzonych badań jest wybór najważniejszych czasopism z zakresu nauk górniczych (tzw. czasopism grupy rdzenia). Analizy są prowadzone na podstawie 5222 cytowań artykułów z czasopism pochodzących z bibliografii załącznikowych artykułów, opublikowanych w sześciu czasopismach z zakresu nauk górniczych w latach 2006–2012 (*Archives of Mining Sciences, Gospodarka Surowcami Mineralnymi-Mineral Resources Management, Przegląd Geologiczny, Przegląd Górniczy, Physicochemical Problems of Mineral Processing, Rudy i Metale Nieżelazne*). Zbiór 5222 cytowań uzyskano w wyniku powiązań literatury cytowanej w sześciu czasopismach z rekordami artykułów z czasopism indeksowanych w BazTech-u. Badaniom podlega siedem korpusów literatury cytowanej, tj. zbiór cytowań ze wszystkich czasopism łącznie oraz zbiory cytowań pochodzących z poszczególnych tytułów sześciu czasopism. Do zidentyfikowania grup rdzenia w zbiorach cytowań wykorzystano prawo Bradforda, weryfikowane następnie za pomocą modelu Leimkuhlera oraz Egghe'a. Prowadzone badania mają na celu uzyskanie odpowiedzi na następujące pytania szczegółowe: (1) Czy prawo Bradforda ma zastosowanie w zbiorze cytowań ze wszystkich sześciu czasopism? (2) Jak jest zastosowanie prawa Bradforda dla cytowań zawartych w poszczególnych czasopismach? (3) Jak jest zastosowanie modelu Leimkuhlera i Egghe'a dla badanych korpusów literatury cytowanej? Wyniki badań zostaną przedstawione podczas wystąpienia.

ANETA DRABEK

Biblioteka Uniwersytetu Śląskiego

Tytuł: *Przyczyny opóźnień czasopism naukowych*

Abstrakt: Celem prezentacji jest przedstawienie propozycji badań mających wskazać przyczyny opóźnień „technicznych” czasopism naukowych. Opóźnienia „techniczne” dotyczą publikowania poszczególnych tomów (numerów) niezgodnie z zaplanowanym kalendarzem wydawniczym (np. rocznika 2017 w czerwcu 2018 r.). Terminowe ukazywanie się czasopism jest podstawową cechą bycia czasopismem (czyli publikacją periodyczną). Terminowość publikowania jest jednym z podstawowych kryteriów ewaluacji czasopism, które są zgłaszane do indeksowania w międzynarodowych bazach danych. Choć nie wszystkie czasopisma muszą być zgłaszane do baz, ukazywanie się z zaplanowaną częstotliwością wydaje się być niekwestionowanym standardem. Mimo to z przeprowadzone analizy wskazują, że wśród polskich czasopism naukowych opóźnienia dotyczą ok. 65% wydawanych tytułów. Z wstępnego przeglądu literatury wynika, że większość publikowanych badań dotyczy opóźnień w procesie redakcyjnym, tj. w czasie od zgłoszenia manuskryptu do jego publikacji online. Badane są również opóźnienia na poszczególnych etapach procesu redakcyjnego, jak na przykład czas od przyjęcia zgłoszenia do przygotowania tekstu po recenzjach. Wstępna analiza literatury nie ujawniła prac, w których jest poruszane zagadnienie opóźnień „technicznych”.

Propozycja badań dotyczy przeprowadzenia ankiety skierowanej do redakcji polskich czasopism naukowych, a następnie analizie uzyskanych odpowiedzi metodami statystycznymi (pytania zamknięte) oraz jakościowymi (pytania otwarte).

MAGDALENA PAUL

Wydział Dziennikarstwa, Informacji i Bibliologii Uniwersytetu Warszawskiego

Tytuł: *Uniwersytet jako korporacja – siła wspólnoty, produktywność organizacji*

Abstrakt: W debacie na temat przyszłego kształtu polskiego systemu szkolnictwa wyższego wśród wielu wątków widoczne są dwa, które uznać można za kontekst społeczny dla planowanego badania. Jego założenia, metodologię oraz wstępne wyniki chciałabym przedstawić w referacie. Są to zagadnienia roli społeczności akademickiej oraz modelu biznesowego w funkcjonowaniu uczelni. Obie te kwestie chciałabym opisać odnosząc

się do pojęcia korporacji. W kontekście uniwersytetu jako korporacji najczęściej podnoszony jest temat zagrożeń, o czym pisał np. Chomsky (2014), ale znaleźć można także odniesienia do kwestii prawno-organizacyjnych (Engwall, 2008).

Pojęcie korporacji rozumianej jako formy zrzeszania się ludzi zajmujących się nauką związane jest z akademią od dawna. Natomiast używanie współczesnego pojęcia korporacji, organizacji biznesowej, w kontekście uczelni wyższych wciąż budzi pewnego rodzaju kontrowersje. W badaniu chciałabym spojrzeć na uczelnię-korporację z tych dwóch perspektyw – jako wspólnotę/stowarzyszenie/sieć i jako zbiurokratyzowaną, sformalizowaną organizację nastawioną na osiągnięcie profitu.

Na podstawie analizy konferencji naukowych, które odbyły się w 2016 roku na Uniwersytecie Warszawskim chciałabym zbadać zależności pomiędzy miarami określającymi wydajność organizacji akademickiej w ujęciu sieciowym a wynikami (*outcomes*) naukowców rozumianymi jako osiągnięcia, które uznać można za sukces naukowy przekładający się na sukces uczelni-korporacji (jako zmienne przyjmuję: liczbę wystąpień na konferencjach, czas wystąpień, miejsce w kolejności wystąpień), a w dalszej perspektywie badawczej – wskaźniki cytowalności. Wykorzystuję analizę sieci społecznych (SNA) oraz analizy statystyczne.

Chomsky, N. (2014). *Corporate business models are hurting American universities*.

Pobrano z: <https://chomsky.info/20141010/>

Engwall, L. (2008). *The university: a multinational corporation?* W: Engwall, L., Weaire, D. (red.), *The University in the Market*. London: Portland Press.

EMANUEL KULCZYCKI

Scholarly Communication Research Group, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Tytuł: *Jakie czynniki kontrolować w badaniu, aby można było mówić o wpływie systemu ewaluacji nauki na praktyki publikacyjne?*

Abstrakt: Moje wystąpienie będzie miało charakter prezentacji problemów pojawiających się, gdy chcemy badać tzw. punktozę, czyli strategię pracy naukowców w społeczności akademickiej, w której funkcjonuje system ewaluacji nauki. Takie badania będę podejmował w projekcie pt. „Punktoza w czasach systemów ewaluacji nauki” i będą miały one w początkowej fazie charakter eksploracyjny: w badaniach jakościowych będziemy starali się rozpoznać i opisać te czynniki (takie jak np. rozpowszechnienie się otwartego dostępu do publikacji, upowszechnienie dostępu do internetu itd.), które mogą wpływać na zmiany praktyk publikacyjnych, lecz nie są związane z systemem ewaluacji. W związku z tym celem mojego wystąpienia, jak wskazanie, jakich rodzajów czynników będziemy poszukiwać na tym etapie

eksploracyjnym oraz przedyskutowanie z uczestnikami warsztatu, co powinno być jeszcze uwzględnione, co powinno, lecz nie jest możliwe do uwzględnienia oraz jakie analizy pozwoliłyby wnioskować o związku przyczynowo-skutkowym pomiędzy zmianami praktyki publikacyjnej a systemem ewaluacji nauki.